

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра філософії
Кафедра загальної психології та психології розвитку особистості

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор
з науково-педагогічної роботи
Григорина ЛОМАЧИНСЬКА
_____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЛОСОФІЯ ТА ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ (ОК Д04)»

Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>
Галузь знань	10 - Природничі науки
Спеціальність	101- Екологія
Освітньо-професійна програма	Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування

ОНУ
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія та основи психології».
Одеса: ОНУ, 2025. 27 с.

Розробники:

Карпенко Мирослава Вікторівна, кандидат філософських наук, доцент
кафедри філософії

Артюхіна Наталія Вікторівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психології розвитку особистості

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії

Протокол № 1 від «27» березня 2025 р.

Завідувач кафедри Інна ГОЛУБОВИЧ
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної психології та психології розвитку особистості

Протокол № _____ від « 17 » 12 2019 р.

Завідувач кафедри _____ Зоя КІРЕЄВА
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП

«Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» Алла КОЛІСНИК
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

Голова НМК Галина ЛЕВЧЕНКО
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету психології та соціальної роботи

Протокол № 1 від «1» вересня 2025 р.

Голова НМК _____ Ірина СІДУН
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри філософії

Протокол № _____ від «_____» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної психології та психології розвитку особистості

Протокол № _____ від «_____» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 6/6 годин – 180/180 змстових модулів – 4/4	Галузь знань: 10 - Природничі науки Спеціальність: 101- Екологія Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
		Рік підготовки	
		2-й	2-й
		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекції	
		36 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		120 год.	160 год.
		Форма підсумкового контролю	
		Іспит	Іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – розширення світогляду здобувачів вищої освіти у сфері духовної культури, розкриття світоглядної природи філософського знання, визначення місця і значущості філософського знання в контексті духовного буття людини; ознайомлення студентів із загальними теоретичними проблемами, розкриття істотних ознак і характеристик психічних явищ, підготовка до практичного використання набутих знань у професійній діяльності, діловому спілкуванні, повсякденному житті; сформувати в студентів цілісне уявлення про людину як багатовимірне психологічне явище, допомогти оволодіти сучасними теоретичними підходами, методами й принципами її вивчення. Курс покликаний забезпечити засвоєння фундаментальних знань про структуру, динаміку та закономірності розвитку особистості, її свідомість, мотиваційну, емоційну й волюву сфери, а також сприяти формуванню загальної психологічної культури та наукового мислення.

Завдання дисципліни: сформувати у здобувачів вищої освіти навички філософського мислення; сприяти освоєнню основних теоретичних положень філософії; системному розумінню змісту основних розділів філософії; сформувати цілісне розуміння особистості як багатовимірного психологічного феномена, що поєднує індивідуальні, соціальні та духовні аспекти її розвитку й самореалізації; знайомити студентів із провідними теоріями, концепціями та науковими школами у галузі психології особистості, розкрити еволюцію наукових поглядів на природу людини; сприяти розвитку самопізнання, рефлексії та саморегуляції, як базових компетентностей майбутнього психолога, необхідних для професійного становлення й етичної позиції; знайомити з основними проблемами психології особистості - її структурою, мотиваційною сферою, характером, здібностями, цінностями, самооцінкою, механізмами психологічного захисту та умовами особистісного зростання.

Предмет дисципліни:

– філософія як знання про сутність буття, що виражається у вигляді теоретичної картини світу в цілому. Встановлення особливості філософського світогляду шляхом порівняльного аналізу його з іншими історичними типами світогляду, міфологічним та релігійним. Визначення місця філософії в системі гуманітарних наук та в духовній культурі в цілому. Філософське розуміння становища людини в цілісній картині буття. Розкриття життєвого смислу світогляду. Вивчення природи соціального. Феномен людини як буття на перетині природи, суспільства і свободи волі;

– предметом загальної психології є психіка як така - тобто психічні явища (процеси, стани, властивості) та загальні закономірності їхнього виникнення, розвитку і функціонування у людини в цілому. Також у курсі будуть розглянуті питання особистості, як цілісної, унікальної системи, в якій інтегрована сукупність стійких індивідуальних психологічних властивостей (рис характеру, здібностей, мотивації), що визначають її унікальну поведінку та взаємодію зі світом.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

K04. Здатність синтезувати знання з фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття та світорозуміння.

K05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

K06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

K07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Програмні результати навчання:

P041. Знати особливості світового історико філософського процесу; основні філософські категорії та поняття логіки, соціальної філософії, етики, естетики, релігієзнавства..

P051. Уміння опанувати самостійний критичний стиль мислення, формувати логічно обґрунтовану власну позицію щодо актуальних проблем сьогодення.

P061. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

P071. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- специфіку предмету філософії, особливості філософії як світогляду;
- основні етапи розвитку світової філософії, головні напрямки і школи в історії філософії, вчення видатних філософів;
- зміст філософських категорій;
- форми та методи пізнання, форми знання;
- філософський підхід до проблеми людини, суспільства, історії;
- сутність та завдання загальної психології та психології особистості, зокрема, їх місце в системі наук про людину;
- наукову термінологію, яка використовується в загальній психології, підрозділі «психологія особистості», про різноманіття підходів до розуміння особистості, а саме враховувати багатогранність феноменології особистості, міждисциплінарний статус проблеми особистості, залежність розуміння особистості від образу людини, що явно чи приховано існує в культурі та науці на певному етапі їх розвитку;
- розбіжність проявів індивіда, особистості та індивідуальності, що досліджуються в рамках відносно незалежних один від одного біогенетичного, соціогенетичного та персоногенетичного напрямів сучасного людинознавства;
- про «кордони особистості», що розглядаються в різних психологічних школах і напрямках, як про деякі межі, що розділяють різні території особистості та визначають межі поширення суверенітету. В даному випадку йдеться про фізичні, соціальні та духовні межі особистості, які поділяють фізичне «Я», соціальне «Я» та духовне «Я».
- про реалізацію особистості, в діяльності, творчості та спілкуванні.
- про пізнавальні психічні процеси, властивості та стани, а також про емоційно-вольову та мотиваційну сферу особистості.

уміти:

- розрізняти філософське і наукове пізнання;
- визначити специфіку філософії як світогляду;
- розкривати особливості історичних етапів розвитку всесвітньої філософії;
- користуватися філософськими категоріями;
- визначати особисту світоглядну позицію;
- оперувати понятійно - категоріальним апаратом загальної психології;
- самостійно здійснювати пошук необхідної наукової літератури з різних тем курсу;
- використовувати можливості психології особистості, зокрема, у соціально-психологічній діяльності та особистих відносинах.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ ТА ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ»

Змістовий модуль 1 ***СВІТОГЛЯДНА ПРИРОДА ФІЛОСОФІЇ.*** ***ОСНОВНІ ЕТАПИ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ФІЛОСОФІЇ***

Тема 1. Предмет філософії, склад проблем й основні розділи

Специфіка предмету філософії. Філософія як знання про світ в цілому. Філософія як перша форма теоретичного знання. Порівняльний аналіз філософського і наукового знання. Склад філософських проблем. Основні розділи філософії. Концепції виникнення філософії.

Тема 2. Феномен світогляду

Визначення поняття світогляду, базові елементи світогляду, його структура, типологія. Поняття світу в цілому, особливості його пізнання. Світ в цілому як сфера буття. Світоглядна і наукова картини світу. Загальна характеристика історичних типів світогляду: міфологічного, релігійного, філософського.

Тема 3. Антична філософія

Періодизація античної філософії. Антична натурфілософія. Досократики. Мілетська, піфагорійська, елейська школи. Філософія Геракліта. Атомістичне вчення Демокріта. Класична доба: Сократ, Платон, Аристотель. Філософія Платона: вчення про ідеї і космологія. Вчення Платона про душу і державу. Філософія Аристотеля: онтологія, етика і вчення про державу. Елліністична і релігійна доба.

Тема 4. Філософія Середньовіччя і доби Відродження

Періодизація середньовічної філософії. Проблема віри й знання, дискусія про природу універсалій. Релігійна філософія Фоми Аквінського. Загальна характеристика філософії Відродження. Містичний пантеїзм М. Кузанського і натуралістичний пантеїзм Д. Бруно.

Тема 5. Філософія Нового часу

Філософія Нового часу. Емпіричний і раціоналістичний напрямки у філософії Нового часу. Ідея експериментального обґрунтування Ф. Беконом емпіричного методу пізнання природи. Сенсуалізм Д. Локка. Соліпсизм Д. Берклі. Агностицизм Д. Юма. Раціоналістичний метод Р. Декарта. Дуалізм Р. Декарта, психофізична проблема. Раціоналізм Б. Спінози. Теорія пізнання і онтологія Б. Спінози. Раціоналізм Г. Лейбніца. Монадологія Г. В. Лейбніца.

Тема 6. Німецька класична філософія

Німецька класична філософія. Теорія пізнання І. Канта. Етичне вчення І. Канта. Абсолютний ідеалізм Г. Гегеля.

Змістовий модуль 2 ***ОНТОЛОГІЯ. ТЕОРІЯ ПІЗНАННЯ.*** ***ФІЛОСОФСЬКИЙ ПІДХІД ДО ПРОБЛЕМИ ЛЮДИНИ, СУСПІЛЬСТВА, ІСТОРІЇ***

Тема 7. Онтологія: вчення про буття

Поняття буття в історії філософії. Буття і суще. Поняття буття і специфіка його визначення. Категоріальне визначення поняття буття. Бінарна природа філософських категорій. Система категорій в історії філософії. Сутність та існування. Поняття

субстанції та акциденції. Поняття загального, особливого, одиничного. Необхідність і випадковість. Причина і наслідок. Детермінізм та індетермінізм. Поняття матерії і його визначення в історії філософії.

Тема 8. Пізнавальне відношення до дійсності

Поняття суб'єкту і об'єкту пізнання. Види суб'єктно-об'єктного відношення. Чуттєві і раціональні форми пізнання. Форми наукового знання: теорія і гіпотеза. Методи наукового пізнання: емпіричні, теоретичні, методи, що застосовуються як на рівні емпіричного, так і на рівні теоретичного пізнання: абстрагування, аналіз та синтез, дедукція та індукція, моделювання, метод історичного і логічного. Поняття істини. Онтологічний і гносеологічний підходи до визначення поняття істини. Класичні та неklasичні концепції істини.

Тема 9. Філософія людини

Науковий і філософський підходи до проблеми людини. Людина як філософська проблема. Духовна сутність людини. Поняття «людина», «індивід», «особистість». Ідея філософської антропології. Вчення про людину М. Шелера, А. Гелена.

Тема 10. Суспільство як духовно-матеріальна цілісність

Суспільство як предмет філософського пізнання. Історичні форми суспільства та форми соціальної організації. Поняття форми соціальної організації. Економічні чинники виникнення держави. Основні функції держави. Держава і громадянське суспільство. Структура суспільства: демографічна поселенська. Класова структура суспільства. Теорія соціальної стратифікації та соціальної мобільності. Концепції суспільства.

Тема 11. Теорії історичного процесу

Формаційний поділ історії. Поняття культури і цивілізації. Культурологічна концепція історії О. Шпенглера. Цивілізаційна концепція історії А. Тойнбі.

Змістовий модуль 3 ВСТУП ДО ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Тема 12. Становлення психології як науки. Основні напрямки психології.

Історичні етапи розвитку психології. Об'єкт, предмет, завдання, методи та принципи загальної психології. Місце психології в системі сучасних наук. Класифікація психічних явищ: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості. Їх ознаки та характеристики (загальний огляд).

Тема 13. Пізнавальна та мотиваційна сфери особистості.

Увага, відчуття, сприйняття, пам'ять, мислення, уява. Рівні пізнання. Свідомість та самосвідомість. Емоційно – волева сфера особистості. Емоції, почуття, воля. Поняття про активність, потреби та мотиви особистості. Психічні властивості особистості. Темперамент, характер, задатки та здібності.

Тема 14. Поняття про психічні стани та їхні особливості.

Психічні стани та їхні особливості. Проблема здоров'я в загальній психології. Поняття «індивід», «суб'єкт діяльності», «особистість», «індивідуальність». Структурний підхід до особистості. Типове та індивідуальне в структурі особистості.

Змістовий модуль 4 ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Тема 15. Формування й розвиток особистості.

Вікові класифікації розвитку особистості (Виготський, Еріксон, Бюллер). Соціальні умови формування й розвитку особистості. Проблема соціалізації, механізми та джерела соціалізації. Адаптація та інтеграція.

Тема 16. Поняття про соціальний статус і соціальні ролі.

Егоїдентичність. Поняття про самооцінку та «Я - концепцію» особистості. Вищі та нижчі механізми психологічного захисту самооцінки. Поняття про кордони особистості в сучасній психології. Фізичні, соціальні і духовні кордони людини. Властивості кордонів. Формування кордонів в онтогенезі.

Тема 17. Діяльність. Спілкування. Творчість.

Внутрішня і зовнішня діяльність. Мотиви та мета діяльності. Структура діяльності. Поняття про дії та операції. Вміння, навички, звички. Перенесення та інтерференція дій. Структура спілкування та функції спілкування. Значення спілкування в житті особистості. Поняття про механізм творчості, його структуру та стани. Продукти творчості. Критерії творчості та творчої діяльності.

Тема 18. Рівні розвитку свідомості та самосвідомості.

Рівні розвитку свідомості та самосвідомості їхні характеристики за К.Г. Юнгом та Кеном Уілбером. Особливості особистісного та духовного зростання людини.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Світоглядна природа філософії.										
Основні етапи розвитку світової філософії.										
Тема 1. Предмет філософії, склад проблем й основні розділи [1, 2]	7	2	1	0	4	7	1	0	0	6
Тема 2. Феномен світогляду [1, 2]	9	2	1	0	6	7	1	0	0	6
Тема 3. Антична філософія [1, 2]	8	1	1	0	6	10	0	2	0	8
Тема 4. Філософія Середньовіччя і доби Відродження [1, 2]	6	2	0	0	4	6	0	0	0	6
Тема 5. Філософія Нового часу [1, 2]	10	2	2	0	6	8	0	0	0	8
Тема 6. Німецька класична філософія [1, 2]	8	1	1	0	6	8	0	0	0	8
Разом за ЗМ 1:	48	10	6	0	32	46	2	2	0	42
Змістовий модуль 2. Онтологія. Теорія пізнання. Філософський підхід до проблеми людини, суспільства, історії.										
Тема 7. Онтологія: вчення про буття [1, 2]	9	1	2	0	6	10	2	0	0	8

Тема 8. Пізнавальне відношення до дійсності [1, 2]	10	2	2	0	6	10	0	0	0	10
Тема 9. Філософія людини [1, 2]	7	1	0	0	6	8	2	0	0	6
Тема 10. Суспільство як духовно-матеріальна цілісність [1, 2]	10	2	2	0	6	10	0	2	0	8
Тема 11. Теорії історичного процесу [1, 2]	6	2	0	0	4	6	0	0	0	6
Разом за ЗМ 2:	42	8	6	0	28	44	4	2	0	38
Разом за ЗМ 1 та ЗМ 2:	90	18	12	0	60	90	6	4	0	80
Змістовий модуль 3.										
Вступ до загальної психології.										
Тема 12. Становлення психології як науки. Основні напрямки психології.	16	4	2	0	10	18	2	2	0	14
Тема 13. Пізнавальна та мотиваційна сфери особистості [1, 2]	14	4	2	0	8	16	2	0	0	14
Тема 14. Поняття про психічні стани та їхні особливості [1, 2]	12	2	2	0	8	10	0	0	0	10
Разом за ЗМ 3:	42	10	6	0	26	44	4	2	0	38
Змістовий модуль 4.										
Психологія особистості.										
Тема 15. Формування й розвиток особистості [1, 2]	10	2	0	0	8	10	0	0	0	10
Тема 16. Поняття про соціальний статус і соціальні ролі [1, 2]	12	2	2	0	8	10	0	0	0	10
Тема 17. Діяльність. Спілкування. Творчість [1, 2]	12	2	2	0	8	14	2	2	0	10
Тема 18. Рівні розвитку свідомості та самосвідомості [1, 2]	14	2	2	0	10	12	0	0	0	12
Разом за ЗМ 4:	48	8	6	0	34	46	2	2	0	42
Разом за ЗМ 3 та ЗМ4:	90	18	12	0	60	90	6	4	0	80
Усього годин:	180	36	24	0	120	180	12	8	0	160

Види робіт:

[1] – опрацювання лекційного та додаткового, довідникового матеріалу;

[2] – опрацювання тем практичних занять, додаткового матеріалу.

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття не передбачені.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1.			
Світоглядна природа філософії. Основні етапи розвитку світової філософії			
1.	Предмет філософії, склад проблем й основні розділи. Предмет філософії. Умоглядний характер філософського пізнання. Світоглядна природа філософії. Специфіка філософського пізнання дійсності: порівняльний аналіз філософського і наукового знання. Склад філософських проблем. Основні розділи філософії. Проблема виникнення філософії. Міфогенна і гносеогенна концепції генезису філософії [1, 2]	1	0
2.	Феномен світогляду. Базові елементи світогляду та його структура. Поняття світ в цілому. Особливість його пізнання. Визначення поняття світогляду. Історичні типи світогляду. Порівняльна характеристика міфологічного, релігійного і філософського світоглядів [1, 2]	1	0
3.	Антична філософія. Антична натурфілософія. Мілетська, піфагорійська, елейська школи. Вчення Геракліта і Демокріта. Класична доба античної філософії. Філософія Платона: теорія ідей і космологія. Вчення про душу та державу. Філософська система Аристотеля [1, 2]	1	2
4.	Філософія Середньовіччя і доби Відродження. Періодизація середньовічної філософії. Проблема віри й знання. Боротьба між реалістами і номіналістами. Релігійна філософія Фоми Аквінського. Загальна характеристика філософії Відродження. Містичний пантеїзм М. Кузанського і натуралістичний пантеїзм Д. Бруно [1, 2]	0	0
5.	Філософія Нового часу. Емпіричний і раціоналістичний напрямки в філософії Нового часу. Обґрунтування Ф. Беконом емпіричного методу пізнання. Обґрунтування Р. Декартом раціоналістичного методу пізнання. Дуалізм і психофізична проблема. Теорія пізнання і онтологія Б. Спінози. Монадологія Г. В. Лейбніца. Емпіризм Дж. Локка [1, 2]	2	0
6.	Німецька класична філософія. Теорія пізнання І. Канта. Етичне вчення І. Канта. Система абсолютного ідеалізму Г. В. Ф. Гегеля [1, 2]	1	0
Змістовий модуль 2.			
Онтологія. Теорія пізнання.			
Філософський підхід до проблеми людини, суспільства, історії			
1.	Онтологія: вчення про буття. Поняття буття і особливості його	2	0

	визначення. Буття і суще. Природа філософських категорій. Сутність та існування, субстанція та акциденція, необхідність і випадковість, загальне, особливе, одиничне, причина і наслідок, детермінізм та індетермінізм. Поняття матерії і його визначення в історії філософії [1, 2]		
2.	Пізнавальне відношення до дійсності. Поняття суб'єкту і об'єкту. Види суб'єктно-об'єктного відношення. Чуттєві форми пізнання і раціональні форми пізнання. Форми наукового знання: наукова теорія і гіпотеза. Емпіричні і теоретичні методи наукового пізнання. Наукові методи пізнання: абстрагування, аналіз та синтез, дедукція та індукція, моделювання, метод історичного і логічного. Онтологічний і гносеологічний підходи до визначення істини. Класичні і некласичні концепції істини [1, 2]	2	0
3.	Філософія людини. Проблема людини: науковий і філософський підходи до її вирішення. Поняття «людина», «індивід», «особистість». Ідея філософської антропології. Вчення про людину М. Шелера, А. Гелена [1, 2]	0	0
4.	Суспільство як духовно-матеріальна цілісність. Суспільство як предмет філософського пізнання. Історичні спільності людей: рід, плем'я, народність, нація. Поняття форми соціальної організації. Її основні функції. Історичні форми соціальної організації: рід, плем'я, держава. Економічні чинники виникнення держави. Основні функції держави. Держава і громадянське суспільство. Структура суспільства: демографічна і поселенська. Класова структура суспільства. Теорія соціальної стратифікації та соціальної мобільності [1, 2]	2	2
5.	Теорії історичного процесу. Формацийний поділ історії. Поняття культури і цивілізації. Культурологічна концепція історії О. Шпенглера. Цивілізаційна концепція історії А. Тойнбі [1, 2]	0	0
Змістовий модуль 3.			
Загальна психологія			
1.	Історичні етапи розвитку психології. Об'єкт, предмет, завдання, методи та принципи загальної психології. Місце психології в системі сучасних наук. Класифікація психічних явищ: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості. Їх ознаки та характеристики [1, 2]	2	2
2.	Увага, відчуття, сприйняття, пам'ять, мислення, уява. Рівні пізнання. Свідомість та самосвідомість. Емоційно – волева сфера особистості. Емоції, почуття, воля. Поняття про активність, потреби та мотиви особистості. Психічні властивості особистості. Темперамент, характер, задатки та здібності [1, 2]	2	0
3.	Психічні стани та їхні особливості. Проблема здоров'я в загальній психології. Поняття «індивід», «суб'єкт діяльності», «особистість», «індивідуальність». Структурний підхід до особистості. Типове та індивідуальне в структурі особистості [1, 2]	2	0
Змістовий модуль 4.			

Психологія особистості			
1.	Вікові класифікації розвитку особистості (Виготський, Еріксон, Бюллер). Соціальні умови формування й розвитку особистості. Проблема соціалізації, механізми та джерела соціалізації. Адаптація та інтеграція [1, 2]	0	0
2.	Егоїдентичність. Поняття про самооцінку та «Я - концепцію» особистості. Вищі та нижчі механізми психологічного захисту самооцінки. Поняття про кордони особистості в сучасній психології. Фізичні, соціальні і духовні кордони людини. Властивості кордонів. Формування кордонів в онтогенезі [1, 2]	2	0
3.	Внутрішня і зовнішня діяльність. Мотиви та мета діяльності. Структура діяльності. Поняття про дії та операції. Вміння, навички, звички. Перенесення та інтерференція дій. Структура спілкування та функції спілкування. Значення спілкування в житті особистості. Поняття про механізм творчості, його структуру та стани. Продукти творчості. Критерії творчості та творчої діяльності [1, 2]	2	2
4.	Рівні розвитку свідомості та самосвідомості їхні характеристики за К.Г. Юнгом та Кеном Уїлбером. Особливості особистісного та духовного зростання людини [1, 2]	2	0
Усього годин:		24	8

Види робіт:

[1] – опрацювання лекційного та додаткового, довідникового матеріалу;

[2] – опрацювання тем практичних занять, додаткового матеріалу.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
1.	Предмет філософії, склад проблем й основні розділи Опрацювати та підготувати завдання для самостійної роботи: - підготувати відповіді та повідомлення на питання, які пропонуються до самостійного вивчення; - представити у вигляді таблиці порівняльну характеристику філософського і наукового знання; - поточне тестування.	4	6
2.	Феномен світогляду Опрацювати та підготувати завдання для самостійної роботи: - підготувати відповіді та повідомлення на питання, які пропонуються до самостійного вивчення; - розв'язання практичних задач/ситуаційних вправ та проблемних ситуацій.	8	6
3.	Антична філософія Опрацювати та підготувати завдання для самостійної роботи:	6	8

	- реферат (за однією із запропонованих тем) та підготувати презентацію до захисту; - підготовка до поточного тестування.		
4.	Філософія Середньовіччя і доби Відродження Опрацювати та підготувати завдання для самостійної роботи: - підготувати відповіді та повідомлення на питання, які пропонуються до самостійного вивчення; - підготовка до поточного тестування.	4	6
5.	Філософія Нового часу Опрацювати та підготувати завдання для самостійної роботи: - розв'язання практичних задач/ситуаційних вправ та проблемних ситуацій; - підготовка до поточного тестування.	8	8
6.	Німецька класична філософія Опрацювати та підготувати завдання для самостійної роботи: - підготувати відповіді та повідомлення на питання, які пропонуються до самостійного вивчення; - поточне тестування.	6	8
7.	Онтологія: вчення про буття Опрацювати та підготувати завдання для самостійної роботи: - підготувати відповіді та повідомлення на питання, які пропонуються до самостійного вивчення; - поточне тестування.	6	8
8.	Пізнавальне відношення до дійсності Опрацювати та підготувати завдання для самостійної роботи: - реферат (за однією із запропонованих тем) та підготувати презентацію до захисту; - підготовка до поточного тестування.	8	10
9.	Філософія людини Опрацювати та підготувати завдання для самостійної роботи: - підготувати відповіді та повідомлення на питання, які пропонуються до самостійного вивчення; - поточне тестування.	6	6
10.	Суспільство як духовно-матеріальна цілісність Опрацювати та підготувати завдання для самостійної роботи: - розв'язання практичних задач/ситуаційних вправ та проблемних ситуацій; - підготовка до поточного тестування.	10	8
11.	Теорії історичного процесу Опрацювати та підготувати завдання для самостійної роботи: - реферат (за однією із запропонованих тем) та підготувати презентацію до захисту; - підготовка до поточного тестування.	6	6
12.	Опрацювання питань теми: «Становлення психології як науки. Основні напрямки психології. Об'єкт, предмет, завдання, методи та принципи загальної психології. Місце психології в системі сучасних наук» (розв'язання практичних задач/ситуаційних вправ та проблемних ситуацій, підготовка до поточного тестування)	10	14
13.	Опрацювання питань теми: «Пізнавальна та мотиваційна сфери особистості. Різні сфери активності особистості: пізнавальна, емоційно - вольова та мотиваційна. Онтогенетичні закономірності та	8	14

	проблеми розвитку особистості» (доповідь та демонстрація презентації, підготовка до поточного тестування)		
14.	Опрацювання питань теми «Поняття про психічні стани та їхні особливості. Психологічна проблема активності особистості. Потреби та мотиви. Мотиваційна сфера особистості» (розв'язання практичних задач/ситуаційних вправ та проблемних ситуацій, підготовка до поточного тестування)	8	10
15.	Опрацювання питань теми «Формування й розвиток особистості. Спрямованість особистості та її змінні. Темперамент як індивідуальна характеристика людини. Теорії темпераменту» (доповідь та демонстрація презентації, підготовка до поточного тестування)	8	10
16.	Опрацювання питань теми «Поняття про соціальний статус і соціальні ролі. Характер як властивість особистості. Теорії характеру» (розв'язання практичних задач/ситуаційних вправ та проблемних ситуацій, підготовка до поточного тестування)	8	10
17.	Опрацювання питань теми «Діяльність. Спілкування. Творчість. Поняття про діяльність, механізм творчості та спілкування» (доповідь та демонстрація презентації, підготовка до поточного тестування)	8	10
18.	Опрацювання питань теми «Рівні розвитку свідомості та самосвідомості. Завдатки та здібності особистості. Рівні розвитку здібностей» (розв'язання практичних задач/ситуаційних вправ та проблемних ситуацій, підготовка до поточного тестування)	10	12
Разом:		120	160

До самостійної роботи здобувачів відноситься:

- [1] – підготовка відповіді та повідомлення на питання, які пропонуються до самостійного вивчення;
- [2] – написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації,
- [3] - розв'язання практичних задач/ситуаційних вправ;
- [4] – підготовка до поточного тестування.

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю.

Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

<i>1. Назва освітньої платформи, 2. назва онлайн курсу, 3. короткий опис, 4. посилання</i>	<i>Дотично до теми</i>	<i>Компетентності, результати навчання, що формуються (шифри)</i>
1.Prometheus, 2.«Філософія», 3.Курс "Філософія" відкритого доступу, розроблений спільно з КНУ імені Тараса Шевченка. Його мета — надати базові знання про історію та основні концепції філософії. Курс знайомить з ідеями ключових мислителів, від античності до сучасності, а також допомагає зрозуміти, як філософія вплинула на формування сучасної культури, науки та світогляду. Він буде корисним для тих, хто прагне розвинути	Модулі курсу: Вступ → Античність → Середньовіччя → Ренесанс → Новий час → Кант, Гегель → Сучасні напрями Дотичність до тем: 1, 2 ЗМ №1	K04, K05 P041, P051

аналітичні здібності та глибше осмислити фундаментальні питання буття, пізнання та цінностей. <i>/Для студентів гуманітарних та соціальних спеціальностей, які прагнуть зрозуміти основи філософії, її розвиток та роль у суспільній свідомості.</i> <i>Доступно постійно.</i> <i>Мова курсу- українська.</i> <i>Сертифікат з підписом викладача - по закінченню, за умови успішного виконання усіх завдань курсу.</i> <i>Курс триває- 7 тижнів./</i> <u>4. Філософія Prometheus</u>		
1.Prometheus, 2.«Критичне мислення для освітян», 3.Курс "Критичне мислення для освітян" є спеціалізованим і спрямований на розвиток навичок критичного мислення у педагогів. Його головна мета — навчити вчителів, як інтегрувати інструменти критичного мислення у навчальний процес. Програма курсу охоплює теми, пов'язані з розпізнаванням маніпуляцій, аналізом інформації, формуванням аргументованої думки та розвитком цих навичок у учнів. Він допомагає освітянам створити ефективніші методики викладання, що сприяють не тільки засвоєнню знань, а й розвитку самостійного мислення у їхніх вихованців. <i>/Для всіх, хто хоче активно впроваджувати новітні методики в освітню сферу та бути частиною освітніх реформ.</i> <i>Доступно постійно.</i> <i>Мова курсу- українська.</i> <i>Сертифікат з підписом викладача - по закінченню, за умови успішного виконання усіх завдань курсу.</i> <i>Курс триває- 5 тижнів./</i> <u>4. Критичне мислення для освітян Prometheus</u>	Дотичність до тем: 1,2 ЗМ№2	<i>K04, K05</i> <i>P041, P051</i>
<u>Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка (MHPSS) Елісон</u>	Дотичність до теми 3 ЗМ №3	<i>K06, K07</i> <i>P061, P071</i>
<u>Розуміння психічного здоров'я Безкоштовний онлайн-курс Елісон</u>	Дотичність до теми 3 ЗМ №3	<i>K06, K07</i> <i>P061, P071</i>
<u>Діалоги без тривоги EdEra – студія онлайн-освіти</u>	Дотичність до теми 3 ЗМ №3	<i>K06, K07</i> <i>P061, P071</i>
<u>Let's Get Personal: Working with Personality Type My Mooc</u>	Дотичність до тем: 2, 3, 4 ЗМ №4	<i>K06, K07</i> <i>P061, P071</i>
<u>https://www.coursera.org/learn/introduction-psycho?irclid=2-w1umTvGxycTpxzgiQ1uT--UkpR0YVxVEUW40&irgwc=1&afsrc=1&utm_medium=partners&utm_source=impact&utm_campaign=165976&utm_content=b2c&utm_campaignid=openculture&utm_term=14726_SC_1164545</u>	Дотичність до теми 4 ЗМ №4	<i>K06, K07</i> <i>P061, P071</i>

Результати навчання, здобуті у неформальній/інформальній освіті, визнаються згідно Положення про порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти:

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozhennya/polozhennya_neformalna_osvi_ta_2024_final.pdf

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти.

Критерій оцінки - обсяг за кредитами: 1 кредит (30 годин) - 10 балів до дотичної теми або змістового модуля. Максимальна обсяг за кредитами за неформальну освіту – не більше 2-х кредитів.

Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні **методи навчання**:

- словесні методи: лекція, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; бесіда, диспут, дебати, колоквіуми;
- наочні методи: мультимедійна презентація; ілюстрації, демонстрації;
- методи формування практичних умінь та особистих якостей: підготовка доповідей та аналітичних повідомлень, вирішення практичних задач, виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій, виконання індивідуальних завдань; виконання практичних завдань, дискусії у групах, рольові ігри, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів з метою засвоєння основ курсу.

Самостійна робота, що складається з підготовки до лекційних та практичних занять, тому вона передбачає підготовку рефератів, доповідей та презентацій з сучасних актуальних питань курсу, перевірки вміння студентів самостійно аналізувати і працювати з отриманою інформацією; анотація статей та книг, складання таблиць, складання тезаурусу за темою, робота з практичним та стимульним матеріалом під час підготовки практичних та творчих завдань.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ І МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний/періодичний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, оцінювання участі у дискусійних обговореннях, оцінювання виконання доповідей та рефератів, оцінювання виступів із доповідями та рефератами.
- письмовий контроль: оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінювання результатів поточного тестування за ЗМ.

Підсумковий контроль: екзамен.

Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного та підсумкового контролю виражена у відсотках за 100 бальною шкалою.

Форми контролю за практичними заняттями

Практичні заняття спрямовані на формування необхідних компетентностей, закріплення і більш глибоке обговорення теоретичного матеріалу, уміння застосовувати

теоретичні знання під час виконання конкретних завдань, аналізувати і узагальнювати інформацію з літературних джерел. Контроль здійснюється через: опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань, виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації, розв'язання практичних задач/ситуаційних вправ та проблемних ситуацій.

Максимальна кількість балів за всі практичні заняття становить **90 балів** (5 балів за кожен з тем практичних занять).

Контроль за змістовими модулями

Після вивчення кожного змістового модуля проводиться модульна контрольна робота у формі тестового оцінювання, що включає питання із однією правильною відповіддю. Метою є перевірка системності засвоєння матеріалу, узагальнення знань і вміння логічно поєднувати теоретичні та практичні аспекти навчального змісту.

Максимальна кількість балів за виконання чотирьох модульних контрольних робіт за результатами вивчення теоретичного матеріалу змістовних модулів становить **60 балів** (по 15 балів кожна). Для отримання позитивного результату здобувач має набрати не менше 60 % правильних відповідей.

Підсумковий контроль (іспит)

Підсумковою формою контролю знань є іспит, який проводиться після завершення вивчення дисципліни. Іспит спрямований на комплексну перевірку рівня засвоєння теоретичних знань, здатності їх узагальнювати, систематизувати та застосовувати у практичних ситуаціях.

Іспит оцінюється максимально у **50 балів**. До складання іспиту допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт, передбачених робочою програмою.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Загальна система оцінювання дисципліни базується на принципах поетапності та об'єктивності: 90 балів здобувач може отримати за поточну роботу на практичних заняттях, 60 балів – за результатами вивчення теоретичної частини курсу (написання тестових контрольних робіт), а 50 балів – за підсумковий іспит. Загальна кількість балів: 200. Всі бали перераховуються у 100-відсоткову шкалу оцінювання. Такий підхід забезпечує безперервний контроль знань, стимулює систематичну підготовку здобувачів і дозволяє комплексно оцінити їхню готовність до практичного застосування отриманих знань і навичок.

Результати академічної успішності здобувачів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за різними видами роботи

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 2
- Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	від 0 до 5
- Розв'язання практичних задач/ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 5
- Поточне тестування за темами	від 0 до 3

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і

практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань		літературних джерел.
	1 бал	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.
	2 бали	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	0 балів	Не зараховуються реферати (доповіді) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	1 бал	Доповідь та презентація виконані самостійно, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал представлений схематично, у висновку сформульовані загальні висновки (або вони взагалі відсутні), тема не розкрита, робота не відповідає вимогам.
	2 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із певними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, але усно здобувач пояснює матеріал впевнено і за допомогою викладача виправляється, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита із певними прогалинами, інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
	3 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, але усно здобувач пояснює матеріал впевнено і за допомогою викладача виправляється, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита із незначними прогалинами, інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
	4 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми із зазначенням не вирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані самостійні висновки, тема загалом розкрита, інформація у презентації подана із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
	5 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, актуальність теми повністю розкрита із зазначенням не вирішених раніше аспектів, правильно визначені об'єкт і предмет, гіпотеза власного дослідження, метод відповідає тематиці та поставленій задачі, теоретичний аналіз

		грунтовний та самостійний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; у висновку сформульовані самостійні ґрунтовні судження, підкріплені фактичними доказами та розрахунками, інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	0 балів	Здобувач практичну задачу, ситуаційну вправу, проблемну ситуацію не виконав.
	1 бал	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але недостатньо розкрив сутність, допускаючи при цьому суттєві неточності; відсутні сформовані уміння та навички дослідження і обґрунтування висновків; використано обмежену кількість джерел.
	2 бали	Здобувач розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але демонструє фрагментарні знання предмету вивчення і дослідження, має ускладнення щодо виділення суттєвих його ознак, виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків; використано обмежену кількість джерел.
	3 бали	Здобувач розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє знання предмету вивчення, чітко описує суттєві його ознаки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки і формулює висновки; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову.
	4 бали	Здобувач розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі обґрунтовує обрані методи та інструменти дослідження, повно і чітко представляє основні теоретичні поняття для аналізу практичного матеріалу; в аналітичній / розрахунковій частині надає повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, у висновку формулює розгорнуті висновки, окрім рекомендованої літератури використовує додаткову.
	5 балів	Здобувач розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє володіння навичками наукового дослідження; виявляє самостійність у підборі, аналізі та узагальненні відповідної статистичної та аналітичної інформації; із розглянутої проблеми робить чіткі вірні висновки. Здобувач виконує задачу, розв'язує ситуаційну вправу, проблемну ситуацію з творчим підходом, використовуючи нешаблонні фрази, демонструє розгорнуте, цікаве бачення, яке відрізняється власними роздумами, висновками; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову.
Поточне тестування за темами	0 балів	Тестування не виконано.
	1 бал	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 33% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях.
	2 бали	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 66% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях

	3 бали	Тестування виконано в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані
--	--------	---

*Перевірка виконання завдань здійснюється викладачем під час практичного заняття з відповідної теми. Перед підсумковим контролем індивідуальні письмові завдання надсилаються на e-mail або Google Classroom викладачу, що здійснює підсумковий контроль. У випадку несвоєчасного подання індивідуального письмового завдання, оцінка за неї може бути знижена на 2 бали.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала / Оцінка ECTS	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Відмінно	90 – 100 / А	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Здобувач демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить самостійні висновки. Здобувач вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань.	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичних завдань, виконує практичні завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	85 – 89 / В	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).	Здобувач має стійкі навички виконання практичних завдань, правильно вирішує більшість практичних завдань.

	75 – 84 / C	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності.	Здобувач за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.
Задовільно	70 – 74 / D	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків.	Здобувач має елементарні навички виконання практичних завдань, правильно вирішує лише половину практичних завдань.
	60 – 69 / E	Здобувач не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу.	Здобувач може використовувати знання лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить багато суттєвих помилок.
Не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	35 – 59 / FX	Здобувач не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки.	Здобувач здатний виконати лише окремі практичні завдання за допомогою викладача. У здобувача відсутні сформовані уміння та навички.
Не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34 / F	Здобувач не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом.	Здобувач виконує лише елементи практичних завдань, погребує постійної допомоги викладача.

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет філософії. Умоглядальний характер філософського пізнання.
2. Склад філософських проблем та основні розділи філософії.
3. Міфогенна концепція виникнення філософії.
4. Гносеогенна концепція виникнення філософії.
5. Філософська і наукова картини світу.
6. Світогляд, його базові елементи і структура.
7. Міфологічний світогляд.
8. Релігійний світогляд.
9. Філософський світогляд.

10. Антична натурфілософія: мілетська школа.
11. Антична натурфілософія: піфагорійська школа.
12. Антична натурфілософія: елейська школа.
13. Філософія Геракліта.
14. Атомістичне вчення Демокріта.
15. Філософія Платона: вчення про ідеї і космологія.
16. Філософія Платона: вчення про душу і державу.
17. Філософія Аристотеля: онтологія.
18. Філософія Аристотеля: етика і вчення про державу.
19. Філософія Середньовіччя: боротьба між реалістами і номіналістами.
20. Філософія доби Відродження: містичний пантеїзм М. Кузанського.
21. Філософія доби Відродження: натуралістичний пантеїзм Дж. Бруно.
22. Філософія Нового часу: обґрунтування Ф. Беконом емпіричного методу пізнання.
23. Філософія Нового часу: обґрунтування Р. Декартом раціоналістичного методу пізнання.
24. Філософія Нового часу: дуалізм Р. Декарта. Психофізична проблема.
25. Філософія Нового часу: теорія пізнання і онтологія Б. Спінози.
26. Філософія Нового часу: монадологія Г. В. Лейбніца.
27. Філософія Нового часу: емпіризм Дж. Локка.
28. Німецька класична філософія: теорія пізнання І. Канта.
29. Німецька класична філософія: етичне вчення І. Канта.
30. Німецька класична філософія: система абсолютного ідеалізму Г. В. Ф. Гегеля.
31. Поняття буття і особливості його визначення.
32. Природа філософських категорій. Сутність та існування.
33. Поняття субстанції та акциденції.
34. Поняття загального, особливого, одиничного.
35. Необхідність і випадковість.
36. Причина і наслідок. Детермінізм та індетермінізм.
37. Поняття матерії і його визначення в історії філософії.
38. Поняття суб'єкту і об'єкту. Види суб'єктно-об'єктного відношення.
39. Чуттєві форми пізнання.
40. Раціональні форми пізнання.
41. Форми наукового знання: наукова теорія і гіпотеза.
42. Емпіричні методи наукового пізнання.
43. Теоретичні методи наукового пізнання.
44. Наукові методи пізнання: абстрагування, аналіз та синтез, дедукція та індукція, моделювання, метод історичного і логічного.
45. Онтологічний підхід до визначення істини.
46. Гносеологічний підхід до визначення істини.
47. Класичні концепції істини.
48. Некласичні теорії істини.
49. Проблема людини: науковий і філософський підходи до її вирішення.
50. Поняття «людина», «індивід», «особистість».
51. Суспільство як предмет філософського пізнання.
52. Історичні спільності людей.

53. Структура суспільства: демографічна і поселенська.
54. Класова структура суспільства.
55. Теорія соціальної стратифікації і соціальної мобільності.
56. Поняття форми соціальної організації. Її основні функції.
57. Історичні форми соціальної організації: рід, плем'я, держава.
58. Економічні чинники виникнення держави. Основні функції держави.
59. Держава і громадянське суспільство.
60. Поняття культури і цивілізації.
61. Культурологічна концепція історії О. Шпенглера.
62. Цивілізаційна концепція історії А. Тойнбі.
63. Становлення психології як науки: передумови, етапи розвитку.
64. Об'єкт, предмет і завдання загальної психології.
65. Методи психологічного дослідження.
66. Принципи загальної психології.
67. Місце психології в системі сучасних наук.
68. Основні напрямки розвитку сучасної психології.
69. Класифікація психічних явищ: процеси, стани, властивості.
70. Пізнавальна сфера: увага та відчуття.
71. Пізнавальна сфера: сприйняття, пам'ять, мислення.
72. Уява та рівні пізнання.
73. Свідомість і самосвідомість: сутність та структура.
74. Емоційно-волева сфера: емоції та почуття.
75. Воля та вольові процеси особистості.
76. Мотиваційна сфера: активність, потреби, мотиви.
77. Психічні стани: сутність, види, функції.
78. Психічне здоров'я як проблема загальної психології.
79. Темперамент: поняття, типологія, характеристика.
80. Характер: структура, функції, типи.
81. Здібності та задатки особистості.
82. Поняття «індивід», «суб'єкт діяльності», «особистість», «індивідуальність».
83. Структура особистості: підходи, компоненти, співвідношення типового й індивідуального.
84. Формування й розвиток особистості: основні концепції (Виготський, Еріксон, Бюллер).
85. Соціальні умови розвитку особистості.
86. Соціалізація, адаптація, інтеграція: механізми й етапи.
87. Соціальні статуси та ролі особистості.
88. Егоїдентичність і формування «Я-концепції».
89. Самооцінка та механізми психологічного захисту.
90. Кордони особистості: фізичні, соціальні, духовні.
91. Властивості й формування кордонів особистості в онтогенезі.
92. Діяльність: структура, мотиви, мета, дії та операції.
93. Формування вмінь, навичок, звичок.
94. Спілкування: структура, функції, роль у розвитку особистості.
95. Творчість: механізми, структура, критерії та продукти творчої діяльності.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Поточний та періодичний контроль							Сума балів/відсотків		
Змістовий модуль №1							бали за 200 бальною шкалою	%	кінцеві бали
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Тестова контрольна робота за змістовим модулем №1			
5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	15 б	45 б		
2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	7,5 %		22,5 %	22,5 б
Змістовий модуль №2									
T7	T8	T9	T10	T11		Тестова контрольна робота за змістовим модулем №2			
5 б	5 б	5 б	5 б	5 б		15 б	40 б		
2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %		7,5 %		20 %	20 б
Змістовий модуль №3									
T12	T13	T14				Тестова контрольна робота за змістовим модулем №3			
5 б	5 б	5 б				15 б	30 б		
2,5 %	2,5 %	2,5 %				7,5 %		15 %	15 б
Змістовий модуль №4									
T15	T16	T17	T18			Тестова контрольна робота за змістовим модулем №4			
5 б	5 б	5 б	5 б			15 б	35 б		
2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %			7,5 %		17,5 %	17,5 б
Підсумковий контроль									
<i>Іспит</i>						50 б	50 б		
						25 %		25 %	25 б
Загальна сума							200 б	100 %	100 б

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	

60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Робоча програма навчальної дисципліни;
- Силабус курсу;
- Основний навчальний матеріал (підручники та посібники);
- Допоміжний навчальний матеріал (словники, довідники, роздатковий матеріал, матеріали з Інтернету, навчальні відеоматеріали);
- Навчальні матеріали для самостійної роботи (методичні рекомендації і розробки, робочі зошити, банк завдань для здійснення формуючої, розвивальної, регулюючої та мотивуючої індивідуалізації).
- Пакет тестових завдань для підсумкового контролю та бланк завдань для поточного і рубіжного контролю.
- Матеріально-технічне забезпечення дисципліни (аудиторні аудіовізуальні технічні засоби навчання: комп'ютер з колонками, електронна дошка, проектор).
- Інформаційні ресурси (електронні).

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Баумейстер А.О. Вступ до філософських студій, або інтелектуальні подорожі до країни філософії: наук. посіб. Київ: Ін-т обдар. дитини НАПН України, 2017. 238 с.
2. Бичко І. В. Філософія: підручник. Київ: ЦУЛ, 2019. 648 с.
3. Губерський Л.В. Філософія. Харків: Фоліо, 2017. 621 с.
4. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія / пер. з нім. Вахтанга Кебуладзе. Київ : Дух і Літера, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2018. 544 с.
5. Аршава І.Ф., Носенко Е.Л. Психологія особистості: підручник для студентів закладів вищої освіти. Дніпро: ЛІРА, 2024. 500 с.
6. Католик Г., Калька Н. Психологія особистості (у схемах, презентаціях і таблицях): навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 158 с.
7. Максименко С.Д. Загальна психологія: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 272 с.
8. Мітіна С.В. Психологія особистості: навчально-методичний посібник. Київ: Ліра-К, 2020. 274 с.
9. Москалець В.П. Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 564 с.
10. Москалець В.П. Психологія особистості : навчальний посібник. Київ: Сварог,

2023. 262 с.

Додаткова

1. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія: підручник. Харків: Право, 2013. 432 с.
2. Кулик О.В. Філософія: навч. посіб. для вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. Дніпропетровськ: Монолит, 2013. 692 с.
3. Лузан А.О. Вступ до філософії: навч. посіб. для вищих навчальних закладів III- IV рівнів акредитації. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 136 с.
4. Починок Б.В., Починок І.Б. Вступ до філософії гуманітарних наук: навч. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2013. 364 с.
5. Стружевський В. Онтологія. Київ: Дух і літера, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2014. 312 с.
6. Аврахів І.О. Філософія. Розділ 2: Онтологія і гносеологія: навч. пос. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 66 с.
7. Адо П'єр. Що таке антична філософія? Київ: Новий Акрополь, 2014. 428 с.
8. Вовк В.М., Петрова Г.М., Черней В.В. Історія філософії: опорний конспект. Київ: Атіка, 2012. 275 с.
9. Дахній А.Й. Нариси історії західної філософії XIX - XX ст.: навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 486 с.
10. Рьод В. Шлях філософії: XIX- XX століття. Київ: Дух і Літера, 2010. 368 с.
11. Секундант С.Г. Історія понять як предмет історико-філософського і міждисциплінарного дослідження. Історія філософії як історія понять. Збірка наукових статей. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2019. С. 1-22.
12. Синиця А.С. Філософія: навч.-метод. посіб. Львів: ЛДУФК, 2013. 303 с.
13. Сосна В.П. Філософія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Хмельницький: ХНУ, 2011. 395 с.
14. Соціальна філософія: монографія / В.І. Воловик, М.А. Лепський, Т.І. Бутченко, О.В. Краснокутський. Запоріжжя: Просвіта, 2011. 376 с.
15. Філософія: терміни і поняття :навчальний енциклопедичний словник / під ред. В.Л. Петрушенка. Львів: «Новий Світ - 2000», 2020. 506 с.
16. Варій М.Й. Загальна психологія: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 1007 с.
17. Варій М.Й. Соціальна психіка нації: монографія. Львів: Сполом, 2002.
18. Варій М.Й., Козяр М.М., Коваль М.С. Військова психологія і педагогіка: посібник. Львів: Сполом, 2003.
19. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. Київ: Либідь, 2003.
20. Бочелюк В.Й. Соціальна психологія: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2005.
21. Швалб Ю.М. Психологія особистості: навч. посібник. – Київ: Каравела, 2007.
22. Павелків Р.В. Психологія особистості. Київ: Академвидав, 2009.
23. Чепа М.І. Вікова психологія: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011.
24. Власова О. І. Педагогічна психологія: навч. посіб. К., 2005. 400 с.

25. Євдокімова О. О. Проблема психологічної служби у зарубіжних дослідженнях. *Вісн. ХНПУ. Психологія. Випуск 20. Х., 2006. С. 70–79.*

15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електр. бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського фак. Київського національного університету імені Тараса Шевченка: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html>
2. Найвидатніші філософи світу та України: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html>
3. Офіційний сайт НБ ОНУ імені І.І. Мечникова. Постійна адреса: <http://library.onu.edu.ua>
4. Офіційний сайт Одеської національної наукової бібліотеки. Постійна адреса: <http://odnb.odessa.ua/>
5. Офіційний сайт Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України: <http://www.filosof.com.ua/>
6. Філософська енциклопедія Станфордського університету. (Англійською мовою): <http://plato.stanford.edu/>
7. Філософська Інтернет-енциклопедія. (Англійською мовою): <http://www.utm.edu/research/iep/>
8. Педагогіка і психологія вищої школи. Методичні вказівки до самостійної роботи для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 016 «Спеціальна освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти / Укладач С.В. Стеблюк. Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022. 42 с. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/49078>